



Justis- og beredskapsdepartement  
[postmottak@jd.dep.no](mailto:postmottak@jd.dep.no)

Deres ref.  
13/4484 AaS

Vår ref.:  
Saksnr. 13/1348-8  
Løpenr. 12743/13  
Sak nr. bes oppgitt ved svar

Arkivkode  
X31

Dato  
26.09.2013

Kopi til:

## **SVAR - HØRING - NOU 2013:9 ETT POLITI - RUSTET TIL Å MØTE FREMIDENS UTFORDRINGER**

Vedlagt følger Rakkestad kommunes foreløpige høringsuttalelse.

Rakkestad kommunes endelige uttalelse ettersendes etter at Rakkestad formannskap har gjort sitt endelige vedtak i saken 16. oktober 2013.

Med vennlig hilsen

  
Alf Thode Skog  
Rådmann





## SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Alf Thode Skog  
Arkivsaksnr.: 13/1348

Arkiv: X31

### **JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET: «ETT POLITI – RUSTET TIL Å MØTE FREMTIDENS UTFORDRINGER» - HØRINGSUTTALELSE**

#### **Rådmannens forslag til vedtak**

Rakkestad formannskap slutter seg til rådmannens forslag til uttalelse til NOU 2013:9 – «Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer».

#### **Vedlegg**

Ingen.

#### **Bakgrunn**

Justis- og Beredskapsdepartementet sendte for en tid tilbake NOU 2013:9 - «Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer» ut til offentlig høring. Frist for å avgi uttalelse er satt til 1. oktober 2013.

Rådmannens forslag til høringsuttalelse sendes departementet innen fristens utgang. Det orienteres samtidig om at kommunens endelig uttalelse foreligger etter at formannskapet har gjort sitt endelige vedtak i saken 16.10.13. Den blir da ettersendt til departementet.

Justis- og Beredskapsdepartementet oppnevnte 8. november f.å. et utvalg – der mandatet var å foreta en politianalyse som et grunnlag for å lage en langsiktig plan for videreutvikling av etaten. Den skulle peke på forbedringspunkter og tiltak for å få til bedre oppgaveløsning og mer effektiv ressursbruk i politiet.

#### **Fakta**

Utvalget tilrår at det gjennomføres to reformer – en strukturreform og en kvalitetsreform – for å sette politiet i stand til å møte framtidige utfordringer:

##### Strukturreformen:

Strukturreformen har som formål å frigjøre ressurser til løsning av kjerneoppgaver, og etablere grunnlaget for et kompetent og bærekraftig lokalt politi, robuste fagmiljøer og spesialistfunksjoner regionalt og nasjonalt.

Det blir fremmet forslag om endringer i politiets oppgaver og foreslått nye strukturer/ny organisering av etaten.



### Kvalitetsreformen:

Kvalitetsreformen har som formål å utvikle et kunnskapsbasert og effektivt politi – som hele tiden makter å forbedre og omstille seg. Styring og ledelse er de sentrale premissene for å oppnå de ønskede prestasjonene og resultatene.

Strukturreformen og kvalitetsreformen er framstilt som to adskilte reformer, men utvalget understreker like fullt at de henger sammen og i noen utstrekning også er forutsetninger for hverandre.

Fra sammendraget i utredningen refererer rådmannen følgende:

*Politiet er i dag under et betydelig endringspress. Grunnleggende utviklingstrekk i samfunnet utfordrer den norske politimodellen og stiller krav til hva som er god polititjeneste. Utvalget mener at politiet ikke i tilstrekkelig grad er organisert, styrt og ledet for å møte denne utviklingen.*

*Den underliggende årsaken til dagens utfordringer er etter utvalgets mening todelt. På den ene siden har ikke politiet fått de rammevilkår som er nødvendige for å kunne styre, lede og utvikle virksomheten på en måte som best mulig svarer til oppgavene. På den annen side har heller ikke politiet evnet å utnytte de muligheter som faktisk finnes. For å utvikle et bedre og mer effektivt politi i fremtiden må politiet gis større handlingsrom til å organisere, styre og lede virksomheten. Samtidig må politiets egen evne til å gjøre nettopp dette også forbedres.*

*Politiet utfører en del av statens funksjoner som er av grunnleggende betydning både for den enkeltes sikkerhet og for utviklingen av et lovlydig og velfungerende samfunn. Politiet skal forebygge og bekjempe kriminalitet, samt skape trygghet for befolkningen. Forutsetningene for å kunne ivareta dette meget viktige samfunnsoppdraget er endret. Selv om kriminaliteten går ned, blir den samtidig mer organisert og kompleks. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi danner stadig oftere både en arena og et virkemiddel for kriminalitet. Befolkningen vokser, den blir mer heterogen og den konsentreres geografisk. Det forventes en ytterligere forsterkning i geografiske forskjeller når det gjelder omfang av kriminalitet, type av kriminalitet og andre saker politiet er forventet å håndtere i fremtiden. Samtidig har hele befolkningen krav på en polititjeneste med lik kvalitet.*

*En effektiv løsning av kjerneoppgavene stiller høye krav til spesialisering, fagkompetanse, kontinuerlig læring og utvikling i hele organisasjonen. Disse kravene skjerpes like mye for det lokale politiet som for de spesialiserte enhetene og fagmiljøene. Utfordringen blir i fremtiden å sikre tilstedeværelse av et kompetent og effektivt lokalt politi der befolkningen bor og samtidig utvikle robuste spesialistmiljøer. I tillegg må man sikre at det lokale politiet og spesialistmiljøer virker effektivt sammen som en organisasjon. Et kompetent lokalt politi er en forutsetning for at spesialistmiljøene skal fungere godt. Utvalgets gjennomgang avdekker at dagens politi har et vanskelig utgangspunkt for å møte disse utfordringene. Det er store variasjoner i hvordan politiet er organisert, med hvilken kvalitet og effektivitet oppgavene løses og hvordan de enkelte politidistrikt prioriterer og innretter tjenesten. Politiet er i dag heller ikke dyktige nok til å lære, utvikle og forbedre egen virksomhet. Utvalget peker også på svak teknologiledelse og en organisasjon som ikke har en tidsmessig og hensiktsmessig teknologiunderstøttelse. Utvalget mener også at styringen og ledelse av politiet ikke fungerer tilfredsstillende.*



*Utvalget mener videre at tilleggsoppgavene til politiet binder opp for mye ressurser og trekker oppmerksomhet bort fra kjerneoppgavene. Struktur og organisering legger ikke godt nok til rette for å utvikle verken spesialistmiljøer eller et effektivt og kompetent lokalt politi. Dagens organisering i 27 politidistrikter gir ikke de nødvendige forutsetninger for å utvikle spesialistfunksjoner og kapasiteter til å håndtere større og alvorlige saker og hendelser godt nok. Det er kun i de få store politidistriktene grunnforutsetningene er på plass og robuste spesialistmiljøer og – funksjoner kan utvikles og bevares. Det er store forskjeller mellom politidistriktene i størrelse, volum og kriminalitetsomfang. Det gir et dårlig grunnlag for å bygge et felles kunnskapsgrunnlag, prosedyrer og metoder på. Dagens organisering gjør det meget vanskelig å etablere en effektiv styring og utvikling av etaten. Politiet bør derfor organiseres i færre og større politidistrikter. Utvalget anbefaler seks politidistrikter.*

*Utvalget viser også at dagens lokale struktur ikke gir et effektivt lokalpoliti eller gode nok publikumstjenester lokalt. Den lokale strukturen er i mange tilfelle et hinder for politiets mulighet til å drive effektiv forebygging, sikre lov og orden og tilby en god polititjeneste lokalt. Mange små tjenestesteder med få ansatte, knyttet opp i andre gjøremål enn kjerneoppgavene, gir verken effektiv forebygging, god responsevne eller effektiv kriminalitetsbekjempelse. Det skaper derfor også i liten grad trygghet for befolkningen. Effektiv løsning av politiets kjerneoppgaver lokalt er først og fremst et spørsmål om hvilke arbeidsmetoder som benyttes, hvilken kompetanse tjenestepersonene besitter, hvilken systemunderstøttelse som er tilgjengelig og sist, men ikke minst, politi tilgjengelig der og når kriminalitet skjer og publikum har behov for polititjenester. Den lokale strukturen må derfor styrkes gjennom økt politibemanning og færre små tjenestesteder.*

### **Rådmannens vurderinger**

Utvalget gjør fremtidig struktur og organisering av politiet til et helt sentralt spørsmål i utredningen. Det foreslås å redusere fra 27 til 6 politidistrikter, og fra 354 til 210 tjenestesteder. Et slikt resultat, vil medføre at mange små tjenestesteder blir lagt ned. Utvalget går dessuten inn for at fullmakt til å opprette og endre politistasjonsdistrikter og lensmannsdistrikter gis til Politidirektoratet. Innen et sett av kriterier og prosessuelle krav – effektive polititjenester, responstid, publikumstilgjengelighet, konsekvensanalyse og lokal uttalerett – vil det i fremtiden håndtere disse spørsmålsstillingene.

Hensynet til effektive polititjenester skal veie tyngst i Politidirektoratets vurderinger.

I sitt forslag til høringsuttalelse for Rakkestad kommune, vektlegger rådmannen de momenter som nevnt foran i dette punktet.

Utvalget går inn for å redusere antallet politidistrikter sterkt. Rådmannen aksepterer fullt ut begrunnelsen for dette standpunktet. Det er nødvendig og dermed også i samfunnet sin interesse.

Rådmannen mener likeledes at det er formålstjenlig å slå sammen små lensmannskontorer og andre tjenestesteder til mer robuste og større enheter. Befolkningsunderlaget forandrer seg mange steder, og veier og andre kommunikasjonsårer blir bedre. Dette påvirker også politiets virksomhet.

Til sammen 139 tjenestesteder har fem eller færre tilsatte. Det gir en svært begrenset bærekraft for mange lokale enheter.



## Rakkestad kommune

Rakkestad kommune kjenner seg dog ikke igjen i påstanden at eksisterende strukturer er et hinder for effektiv kriminalitetsforebygging og ikke gir gode publikumstjenester og et godt lokalpoliti. Lensmannen har en særdeles viktig funksjon, og har med sin kunnskap og nærhet til innbyggerne og lokalsamfunn initiert og bidratt med gode forebyggende og preventive tiltak på sine områder. Sånn som kommunen vurderer det, hadde de samme resultatene ikke latt seg realisere med større lensmannsdistrikter.

Rakkestad lensmannskontor er – sånn som kommunen ser det – også et effektivt redskap i den direkte kriminalitetsbekjempelsen lokalt.

Rakkestad kommune påpeker lensmannens betydning særlig for barn og unge, og problemer og utfordringer som relaterer seg til denne gruppen. Lensmann og barnehage, skole og familietjenestene samarbeider nært, og en rekke forebyggende, preventive og andre tiltak og prosjekter har blitt til som en effekt av dette samspillet. For både Rakkestad kommune og Rakkestadsamfunnet har det over tid gitt gode resultater og en god utvikling.

Rakkestad lensmannskontor er svært funksjonelt og effektivt for Rakkestadsamfunnet. Det har en bærekraft og robust som gjør at det også framover bør bestå som egen enhet.

Rådmannen støtter heller ikke forslaget at Politidirektoratet kan beslutte å opprette eller endre politistasjonsdistrikter og lensmannsdistrikter. I den sammenheng vises til Stortingsmelding nr. 25 (2008 – 2009) – «Lokal vekstkraft og fremtidstru» - der det er lagt som premisse at lokalpolitisk enighet skal foreligge før utkast til endringer i lokal struktur behandles.

For øvrig bryter det med et viktig demokratisk prinsipp, at spørsmål av denne karakter og omfang skal avgjøres av et folkevalgt organ.